CODZIENNA

# Gazeta Krakowska

Ner 319. Rok 1832

CZWARTEK 29 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych. o god. 10 przed południem w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA.
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 3
Ner pojedynczy..gr: 10
Za donies:od wier. gr:15

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0 ° Reaumiura.

| Dzień godzina | Barometr na 0̄0̄ ℓ. | | | Therm: | Higrometr | Wiatr | | Stan Atmosf. | UWAGI |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 | 27 | 7. | 832 | --11,0 | +16,5 | Poł: Wschondi | moeny | Pogoda | |
| 28. 12 | „ | 6. | 635 | + 9,7 | 9,7 | „ | „ | „ | |
| 3 | „ | 6. | 203 | + 4,4 | 10,0 | „ | „ | „ | |
| 9 | „ | 6 | 704 | -- 8,2 | +13,0 | „ | średni | Pogoda z chmurami | |

## Część Urzędowa.

KRAKÓW

Dnia 30 b. m. we wsi Grzegorzyce, gminie okręgowej Kościelec na Borowcu wydzierżawione zostaną publicznie dochody z młynu, piły, jagielnika, olearni; z domu Nr. 37 i gruntów do tegóż przynależnych na lat trzy, poczynając od d. 1go Października r. b. Dnia zaś 6 i 7 grudnia r. b. w kolonii Alwernia, gminie Poręba sprzedane będą: różne sprzęty domowe i meble, para koni z ubiorem, bryczka, krowa, żyto, chomonta i t. p. a to o god. 10 z rana do 2 z południa. Co do dzierżawy, chcący licytować złożą vadii złp. 60. Warunki przed licytacyą odczytane będą.

Chrzanów 26 Listopada 1832 r.

*Tomasz Jaworski* K. S.

BANK POLSKI.

*w Warszawie dnia* 21 *Listopada.*

Nro 14,134.

Potrzebując z dniem 1 Marca 1833. r. około czterech tysięcy korcowych beczek dobrego wapna niegaszonego, wzywa mających chęć podjęcia się jego dostawy, ażeby przez Deklaracye opieczętowane, pod adresem do własnych rąk Prezesa Banku nadsyłać się mające, chcieli najdaley do dnia 30 Grudnia r. b. podać warunki tejże dostawy, a razem wskazać sposób jey zapewnienia, z wyrażeniem nazwiska swego i miejsca zamieszkania, tudzież miejsca z kąd wapno ma bydź dostarczane, i ostateczney ceny jedney beczki korcowey miary warszawskiey.

Namienia się przytem, iż Deklaracya na odstąpienie tylko pewnego procentu od ceny przez innych oznaczoney; za żadną będzie uważaną.

Radca Stanu Prezes
(podpisano) *Lubowidzki.*
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) *Hassmann.*
Za Zgodność
*Hassmann.*

## Część Nieurzędowa.

FRANCYA.

*Paryż* 15 *Listopada.*

Dzisieyszy *Monitor* zawiera co następuje: »Stosownie do traktatu zawartego między An-

glią i Francyą dnia 22 z. m. armia północna pod naczelnem dowództwem marszałka Gerard dziś t. j. d. 15 b. m. w kroczyła do Belgii, i maszeruje w prost ku cytadelli antwerpskiey aby uskutecznić jey oddanie królowi Belgów.

Słychać, że konsul niderlandzki opuszcza Paryż.

Vice admirał baron Roussin mianowany jest posłem przy W. Porcie. *(G. P. S.)*

## ANGLIA.

*Londyn* 13 *Listopada.*

*Morning Chronicle* donosi: »Podług wiadomości właśnie teraz odebranych, xiążę Talleyrand powtórnie i z naleganiem przekładał lordowi Palmerston konieczną potrebą użycia stanowczych środków do przywrócenia na tron portugalski Donny Maryi II. ofiarując ze strony Francyi wszelkią pomoc jakiejby w tém celu zażądano. *(G. P. S.)*

## HOLLANDYA.

*Haga* 15 *Listopada.*

Na wczorajszem posiedzeniu drugiej izby zjednoczonych stanów odczytano zdanie sprawy o projektach do pokrycia nadzwyczajnych potrzeb Państwa (przez dobrowolną pożyczkę i nowe podatki). *(D. A.)*

## NIEMCY.

*Münich* 15 *Listopada.*

Wojska bawarskie przeznaczone do Grecyi, już się udały w pochód; wszędzie ich przyjmnją jak najgościnniej żegnający się z niemi rodacy.

Zawczesną była wiadomość, że jenerał Heydegger zostanie w Bawaryi, dowiedujemy się albowiem iż się uda z rejencyą do Grecyi.

*Weimar* 17 *Listopada.*

Stany tego kraju jutro rozpoczną swoje tegoroczne posiedzenia.

*Hanau* 15 *Listopada.*

Wczoraj i dzisiaj gromadził się lud tłumnie przed dyrekcyą poczty, grożąc zamieszaniem spokojności publicznej. Gwardya miejska rozprószyła wichrzycieli, a tak znikło niebespieczeństwo. *(D. A.)*

## WŁOCHY.

*Bolonia* 8 *Listopada.*

Wojska papiezkie złożone z piechoty, jazdy i artylleryi przybyły tu dnia 2 b. m. Cesarsko austryacki jenerał Hrabowski wyszedł ze swoim sztabem przeciw nim i przyjął uroczyście. *(D. A.)*

## Rozmaitości.

Lubo Norwegia jest tak odległą od innych krajów, jey klima tak dzikie, tak trudna z tamtąd komunikacya, wszelako cała massa narodu jest tam na takim stopniu cywilizacyi, jakiey na próżno szukalibyśmy w innych szczęśliwiey położonych krajach. Sprawy publiczne więcey tam może zaymnją włościan, jak w samey nawet Saxonii. Takiego nie przypuszczą tam do Ś Komunii, co czytać nie umie, lubo z trudnością przychodzi, udawać się do szkół w kraju, gdzie pojedyncze pomieszkania są często odległe od siebie o mil kilka. Nie jeden przechodził kilkaset mil, nim się czytać nauczył. Za to też każdy włościanin ma tam Biblią, a księgarze z Kopenhagi więcey książek stosunkowo sprzedają do Norwegii, jak tychże cała Dania potrzebuje.

Grillparcer (Autor *Matki Rodu Dobratyńskich)* dawniey napisał operę do którey muzykę był ułożył Krejcer; rzecz w tey operze ma wiele dramatycznego effektu i wystawia historyą nowey Meluzyny, mają nadzieję że na Wideńskim nadwornym teatrze dzieło to utrzyma się.

W teatrze Wiedeńskim na *Jozefsztacie* uczą się teraz opery *Robert djabeł*, ale dano jey skromnieyszy tytuł: *Robert Czarny.*

Nowa trajedya pana Harro Haring, o którey wcześnie z pochwałami mówiono, niezrobiła szczęścia.

W Wellington w Anglii, 5 sióstr rodzonych które mężów dostać nie mogły, zmówiły się i popełniły znaczną kradzież, aby miały oczem popłynąć do Botany Bay i tam mężów znaleść.

W miesiącu Czerwcu r. b. okolice małego miasta Ceva w Pijemoncie zniszczone zostały przez wylew. Wody wydobywając się z gwałtownością ze swojego łożyska zburzyły całą nadbrzeżną osadę: domy, zwierzęta,

mieszkańcy, wszystko pochłonęły w nurtach Stury; cała ludność zaginęła, o kilka mil od tego mieysca zniszczenia i okropności, w Albie nad brzegami Stury, spostrzeżono płynącą kolebkę, a w niey siedzącego kota, dopełniał on obowiązku sternika i utrzymywał równowagę, baczny na wszelkie poruszenia niepewney łodzi, unoszoney pędem rozhukaney rzeki rzeki, i co chwila zagrożoney co raz nowem niebezpieczeństwem, przezorny żeglarz posuwał się lub cofał, siadał to na prawey, to na lewey stronie, chcąc przez to uniknąć natarczywości bałwanów i szczątków które z sobą unosiły, zachować równowagę, i ocalić kolębkę od zguby nieochybney; w tey kolebce było dziecie; mieszkańcy Alby zdołali uratować dziecie, i kota, i postanowili utrzymać ich kosztem miasta. Wkrótce potem po różnych dochodzeniach i cyfrach znaydujących się na bieliznie dziecięcia, dowiedziano się o nazwisku jego rodziny którą utraciło. Dziedzictwo, które ta klęska tak znacznie mu zwiększyła, jest mu zapewnionem.

Kobiety, które po wszystkie czasy ważne role grały, są po naywiększey części przyczyną także, że Amerykę Europa podbila. Pewna ładna Indyjanka zaopatrywała żywnością na wyspach Lukayskich załogę okrętową Kolumba; Majana była kochanką i tłumaczem Korteza; kobiety ciesniny lądowey Darii ocaliły Ferdynanda Nunnez i woysko jego, które napadnięte bydź miało a córka pewnego kacyka otworzyła Ferdynandowi Sotto brzegi Florydy. Osadnicy francuzcy w Luizianie byliby niezawodnie zginęli, gdyby nie tamteysze dziewice, które ich zbawczyniami się stały. Zkąd atoli taka przychylność do obcych Europeyczyków? Zapewne ztąd, że kobieta była służącą, a Europeyczyk łagodniey z nią się obchodził.

W jednem z miasteczek włoskich blisko Jenui na początku zeszłego miesiąca, gdy córka tamecnego mieszkańca z swym narzeczonym, rodzicami i krewnemi szła do kościoła dla zawarcia ślubu małżeńskiego, pan młody postrzegł stojącą w oknie dziewczynę, którey przed rokiem przyrzekł, że się z nią ożeni, lecz pokochał się w tej którą teraz zaslubia i pierwszą kochankę porzucił; teraz ujrzawszy ją w oknie tyle znalazł piękną, że gwałtownie obudziło się dawne uczucie; zatrzymuje przeto orszak weselny i oswiadcza, że niemoże wziąść ślubu tylko z dawną kochanką. Rodzice panny młodey niezmiernie obrażeni, zaczęli miotać obelgi na niestałego nowożeńca; w teyże chwili zbliża się majętny kupiec, wdowiec obywatel tegoż miasteczka i rzecze: »jeśli szanowni rodzice zezwolą a ich córka póydzie za ich wolą, ja będę nayszczęśliwszym stając się jey małżonkiem; panna słusznie obrażona na dawnego narzeczonego, naychętniey przyjmuje oświadczenie kupca, cały orszak wraca do domu dla ułożenia intercyzy; zaś, pan młody biegnie do dawney kochanki oświadczając iż natychmiast da na zapowiedzi, lecz ona odpowiada że po pierwszem odrzuceniu jey ręki, pogardza niestałym kochankiem i nigdy nie będzie jego żoną a tak utracił obie i usłyszał wyznanie wszystkich dziewcząt całego miasteczka że żadna nie póydzie za niego.

Niedawno gdy w Strasburgu chowano zwłoki ubogiogo wyrobnika, jego pies idąc za trumną, ciągle wyjąc, padł i zdechł!

Dnia 19 z. m. poszedł fabrykant Stron z kupcem pewnym w Lionie na spacer nad rzekę Ronę, gdy doszli do miejsca gdzie tylko sami byli, zamordował fabrykant kupca ostrem narzędziem i wrzucił ciało jego w rzekę, poszedł potem do domu zamordowanego, który będąc kawalerem miał tylko jedną służącę, tey morderca powiedział że jey Pana koń tak mocno uderzył, iż jest w niebespieczeństwie utraty życia i kazał jey aby się natychmiast do niego udała. Służąca w dobrey wierze poszła za zbrodniarzem, który doszedłszy w miejsce odosobnione, służącej zadał kilka ciosów i mniemał iż także jest zamordowaną, a wziąwszy od niej klucze poszedł do mieszkania nieszczęśliwéj swey ofiary, tam zabrał kubek srebrny i 5000 franków. W godzinę póżoiey, służąca odzyskała przytomność i jeszcze tyle miała mocy że się zaczołgała do Policyi; dała znać o tem morderstwie. Policya wpadłszy do domu mordercy znalazła powyższe pieniądze jeszcze skrwawione w kieszeniach jego, wyznał on z najzimnieyszą krwią winę swoją, i spokojnie oczekuje na sprawiedliwą karę.

Przed lordem prezydentem miasta Londynu oskarzono teraz wiele mężczyzn i kobiet, nawet dzieci od 10 do 12 lat, którzy pod suchemi arkadami mostu Londyńskiego założyli Kolonią, tam sypiali, pili, jedli i gospodarowali.

Gazeta Mechanics Magazine daje następująca wiadomość z dzienników Wesleja z dnia 27 kwietnia 1762 roku. »Pewnego dnia mówi on, byłem u mechanika pana Millera w Lurgan w Irlandyi, który zrobił był osobliwszy Otomat, w pokoju na jedney ścianie wisiał zegar, przy przeciwney ścianie stała szafka a w niey stary człowiek, skoro tylko zegar zaczął bić godzinę, ów człowiek otwierał drzwiczki od szafki, odsunął firankę i głośno i wyraźnie wymawiał: raz, dwa, trzy i t. d. Natłok ludzi bywał dla widzenia tego otomatu, gdy jednakże pomimo tego nikt się nieznalazł ktoby go kupił, rozgniewany mechanik połamał na drobne cząstki dzieło swoje.

Tytuł jeneralnego dyrektora muzyki Spontyniego jedna z gazet francuzkich tak przetłómaczyła: »*Le Genéral Spontini Directeur de la musique.*»

Między nowo obranemi Parami Francyi, jest także fabrykant papieru Pan Kanson.

Kalendarz gospodarski wyszły na rok przyszły w Norymberdze, zapewnia, że w następnem lecie winnice nadreńskie tak obficie zrodzą, iż po grajcarze będzie można kupować kwartę wina.

W przyszłym miesiącu w okolicach Minster dwóch Rybaków płynąc po rzece Lippie która natenczas nadzwyczaj opadła, postrzegli ogromną bryłę która im się kościaną być zdawała i z niezmierną pracą wydobyli ją, był to najpiękniey utrzymany exemplarz łba Mamuta; 4 trzonowe zęby miały w przecięciu od 6 do 9 cali, a dwa kły w których jeden mocno się jeszcze trzymał, były długie od 3 do 4 stóp. Rybacy nieznając się na tem odstąpili ten skarb historyi naturalney za bardzo małą cenę pewnemu jegomości, ale w kilka dni przybyło 2 professorów z Bonn i zakupili go za znaczną summę dla uniwersytetu Fryderyka Wilhelma. Szukano potem w rzece spodziewając się cały szkielet tego zwierza znaleść, ale skutek zawiódł.

*Drzewo nadzwyczajne w Stanach Ziednoczonych.* Wielki wiąz w Boston Common ma 22 stopy obwodu. Podobnież drugi w Northampton w Massachussets. Sosna biała (pinus strobus) na górach Kaatskill w New-York ma 247 stóp wysokości, Jawor w hrab. Cayuga w New-York ma 47 stóp obwodu. W Raleigh w Karolinie połuocnej znajduje się dąb który przed 60 laty, był tak mały, że właściciel z ziemi przyciął jego wierzchołek, w roku 1817 tenże sam dąb miał 25 stóp obwodu przy podstawie a dziś okrywa swoim cieniem przestrzeń 333 stóp kwadratowych. *(K. W.)*

## TRIOLETY.

1.

Kto w niebo oczy obraca,
A pomni że jest człowiekiem,
Temu miły trud i praca,
Kto w niebo oczy obraca.—
Pasmo dni swoich pozłaca,
Nawet poźnym szczęsny wiekiem.
Kto w niebo oczy obraca,
A pomni że jest człowiekiem.

2.

Nie jeden tylko wdzięk twarzy,
I Kibić co okiem władnie,
Prawdziwą pięknością darzy,
Nie jeden tylko wdzięk twarzy.—
Wdzięczni i młodzi i starzy,
Cnotą, ktorey czas nieskradnie;
Bo nie sam tylko wdzięk twarzy
Nad duszą człowieka władnie.—

3.

Gdzie piękność władnie cnota
Tam życie niebieskim rajem,
Wieczna rozkosz i pieszczota,
Gdzie władnie piękność i cnota.—
Słodka w nas błyska ochota,
Gdy serca dajemy w zaiem,
Bo gdzie władnie wdzięk i cnota,
Tam niebieskim życie rajem.

4.

Gołąbek stadłem się chlubi,
Wszysko kochać człeka uczy.—
Mysl w lubym wdzięku się gubi,
Gołąbek stadłem się chlubi.—
Wietrzyk z listkiem igrać lubi,
W pośród kwiatków potok mruczy;
Gołąbek stadłem się chlubi;
Wszystko kochać człeka uczy.—

## DONIESIENIE PRYWATNE.